WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaosto 24.10.2018

Viite: HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019
Asia: WWF:n lausunto hallituksen esityksestä: Luvut 35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot ja 35.10 Ympäristön ja luonnonsuojelu

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On hienoa, että talousarvioesityksessä arvioidaan kuinka se vaikuttaa kestävän kehityksen edistämiseen -- tai vaikeuttaa sen edistymistä. Vaikka onkin hienoa, että (alempana) joidenkin asioiden osalta talousarvio edistää kestävää kehitystä niin sivun 59 kappale ympäristölle haitallisista tuista kertoo, kuinka absurdia meidän verojemme käyttö on. **Ympäristölle haitallisten tukien määräksi arvioidaan noin 3,5 miljardia euroa**. Ne kohdentuvat ennen kaikkea energia-, liikenne- ja maataloussektoriin. Tuohon haitalliseen tukisummaan suhteuttaen **koko ympäristöministeriön hallinnonalan budjetti 0,199 miljardia euroa** on …. pieni.

IPCC:n raportti kertoo, kuinka suurien haasteiden edessä olemme ilmastokriisin selvittämiseksi. Suomessa **metsien hakkuiden lisääminen pienentää hiilinielujamme seuraavien vuosikymmenien aikana määrällä, joka vastaa vuosittain koko liikennesektorin päästöjä, verrattuna tilanteeseen, jossa hakkuita ei lisättäisi.** Tämä vaatii Suomelta huomattavasti aktiivisempia toimenpiteitä muiden päästöjen pienentämiseksi. Hallituksen esitys turpeen verojen nostosta on oikean suuntainen, mutta mittaluokaltaan aivan liian pieni.
Suomen pitää määrätietoisesti suunnata ilmastopolitiikkansa, taloudelliset ohjauskeinot mukaan lukien, 1,5 asteen tavoitteessa pysymiseen. Erityisesti energiantuhlaukseen ja fossiilisten energiamuotojen käyttöön kannustavat tuet tulee lopettaa välittömästi.

Tieliikenteessä sähkön käytön edistämisen tulisi näkyä merkittävästi myös valtion talousarviossa.

Erittäin positiivista on Itämeren ja vesiensuojelun tehostamisen lisärahoitus. Meillä on olemassa olevat alueelliset vesienhoitosuunnitelmat, joissa on esitetty toimenpiteet vesien hyvän tilan saavuttamiseksi. **Lisärahoitusta tulee kohdistaa tutkimuksissa tehokkaiksi todettujen toimenpiteiden toteuttamiseen.** Toimenpiteet tulee kuitenkin kohdentaa oikeille alueille. Toimenpiteet kohdennetaan esimerkiksi eroosioherkille korkean fosforiluvun peltomaille, jotka sijaitsevat vesistöjen varsilla. Uusia innovatiivisia keinoja on hyvä käyttää siellä mihin ne sopivat. Tulee huomioida, että esimerkiksi kipsin käyttö ei sovellu kaikille alueille ja on vaikutusajaltaan lyhytaikaista eikä sen käsittelyä voi uusia kuin kerran tai kaksi.
Uudet tutkimukset osoittavat myös metsätalouden vesistövaikutusten olevan huomattavan suuria, joten myös metsätalouden vesiensuojeluun tulee panostaa. Esimerkiksi KEMERA- rahoitusta ei tule enää myöntää kunnostusojituksiin, joista pitää tehdä luvanvaraisia.

Metsien hakkuiden jatkuvasti kasvava määrä on haasteellinen ilmastokriisin näkökulmasta. Lisäksi se luo valtavaa painetta metsäluonnon monimuotoisuudelle. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tulisi merkittävästi lisätä rahoitusta luonnonsuojelualueiden aikaansaamiseksi. **Epätasapaino hakkuiden lisääntymisen ja suojelun riutumisen välillä on kestämätön. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmäärärahat tulisi saada 100 miljoonan euron tasolle vuodessa**. Lisäksi haasteena on hallinnon supistukset työntekijöiden suuntaan. Nyt jo pelkästään METSO rahoituksen käyttäminen on haasteellista, koska ei ole työntekijöitä, jotka neuvottelisivat maanomistajien kanssa korvauksista. Metsien suojelupinta-alan kasvattaminen ylläpitää myös metsien hiilivarastoja.

Vieraslajit ovat suuri uhka Suomen luonnon monimuotoisuudelle, mutta myös taloudelle. Talousarviossa ei ole yhtään euroa vieraslajien torjuntaan ympäristö- tai maa- ja metsätalousministeriön työhön.

Metsähallituksen tuloutustavoite on edelleen erittäin suuri. Se johtaa jatkuvasti tilanteisiin, jossa luonnonarvoiltaan arvokkaisiin valtion metsiin kohdistuu hakkuupaineita - samaan aikaan, kun suojelupinta-alaa tulisi kasvattaa esimerkiksi Kainuussa.

Tierakentamiseen liittyvät yksityisteiden avustuksien ja KEMERA- rahoituksen edellytys tulee olla, että teiden ylitysrakenteiden uusimisten yhteydessä, valitaan rakenteet, jotka mahdollistavat muun muassa uhanalaisten vaelluskalojen kulku. Suomessa on tällä hetkellä noin 30 000 tierumpua jotka toimivat uhanalaisten vaelluskalojen nousuesteinä (osittain tai kokonaan) lisääntymisalueilleen. Kun teitä uusitaan, täytyy huomioida että virheitä ei toisteta.

Kärkihankerahoituksen loppuminen tarkoittaa esimerkiksi uhanalaisten vaelluskalojen tilanteen paranemisen pysähtymistä, koska rahoitusta nousuesteiden poistamiseksi ei käytännössä ole.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja
puh. 040 5850020